

Uniwersał króla Jana Kazimierza zabraniający Żydom wjazdu do Warszawy

Warszawa, 21 XI 1664

Król Jan Kazimierz Waza w związku z pojawieniem się ognisk zarazy w Wieliczce i w Kazimierzu pod Krakowem zabrania pod karą śmierci Żydom koronnym i litewskim wjazdu do Warszawy podczas odbywającego się tam sejmu walnego.

Źródło: ANKr, Akta miasta Krakowa, Consularia Cracoviensia Inscriptiones 466, s. 14v-15r. Do oblaty w aktach radzieckich krakowskich podał 21 XI 1664 Wojciech Sułkowski syndyk miasta Krakowa.

[s. 14v] Jan Kazimierz z łaski Bożej król polski, wielkie ksiązę litewskie, ruskie, pruskie, mazowieckie, żmudzkie, inflanckie, smoleńskie, czerniechowskie a szwedzki, gocki, wandalski dziedziczny król.

Wszem wobec i każdemu z osobna, [s. 15r] komu wiedzieć należy, mianowicie niewiernym rabinom, szkolnym, syndykom i wszystkiemu starszeństwu i pospółstwu Żydów koronnych i Wielkiego Księstwa Litewskiego oznajmujemy.

Ponieważ Pan Bóg państwa nasze różnemi nawiedzać nie przestaje plagami, a to dla tego, że się śnać nie dosyć jeszcze stało za grzechy nasze sprawiedliwości Boskiej, skąd i teraz w Wieliczce i po innych miejscach, jako to i między Żydami na Kaźmierzu przy mieście naszym stołecznym Krakowie powietrze morowe pokazało się, tedy, uchodząc tej kary Boskiej, wszelaką ostrożnością uważając to, że rezydencji naszej warszawskiej zwłaszcza podczas sejmów, gdzie ze wszystkich państw naszych z panami senatorami naszymi ordo equestris et populus zwykł się gromadzić, największe imminet niebezpieczeństwo contagionis niewiernych Żydów, którzy dla handłów swoich wszędzie circumvagantur, chcemy mieć po wszystkich niewiernych Żydach, tak koronnych, jako i Wielkiego Księstwa Litewskiego, i onym surowie rozkazujemy, aby się żaden Żyd pod utratą handlu wszystkiego i pod gardłem nie ważył do Warszawy podczas sejmów pod pretekstem spraw albo faktoratów i protekcji jakich przyjeżdżać albo przychodzić, pewien tego będąc, że irremisibiliter na gardle karany będzie i wszystkie handel albo towar jego konfiskować każemy, co aby prędzej wszystkich wiadomości doszło, rozkazujemy urządowi wszelakim, tak grodzkim, jako i miejskim a oraz i wojewodzym ten uniwersał nasz, jeden drugiemu przesyłając, publikować i Żydom wolnego do Warszawy przyjazdu nie pozwalać pod łaską naszą. Na co dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąć rozkazaliśmy.

Dan w Warszawie, dnia 21 miesiąca listopada, RP 1664, panowania naszego polskiego i

szwedzkiego 17 roku.

Jan Kazimierz król. L.S. maioris cancellariae Regni.

